

Objektivní metody a škály pro děti Hodnocení bolesti

Škála výrazů obličeje

(Sedlářová P., 2008)

Hodnocení poruchy vědomí

Glasgowská stupnice hloubky bezvědomí modifikovaná pro mladistvé a děti (Pediatrická Glasgow Coma Scale)

Oblast	Činnost	mladiství	kojenci a děti	Skóre
1.	Otevření očí	spontánně	spontánně	4
		na příkaz	na známý hlas	3
		na bolest	na bolest	2
		bez odezvy	bez odezvy	1
2.	Slovní vyjádření	orientovaný	přiměřený k věku, upoutá pozornost a sleduje sociální smích	5
		dezorientovaný	utišitelný křik	4
		nepřiměřená slova	přetrvávající křik	3
		nesrozumitelné zvuky	netečný	2
		bez reakce	bez reakce	1
3.	Motorická odpověď	provede na příkaz	spontánně	6
		lokalizuje cíleně bolest	lokalizuje cíleně bolest	5
		flexe na bolest	flexe na bolest	4
		patologická flexe	patologická flexe	3
		extenze na bolest	extenze na bolest	2
		bez reakce	bez reakce	1

HODNOCENÍ:

15 bodů	Plné vědomí
14 – 13 bodů	Lehká porucha vědomí
12 – 9 bodů	Střední porucha vědomí
8 – 3 body	Závažná porucha vědomí

(Jakubec J., Malec R., Hosszú T., Jakubcová O., 2003)

Posouzení poporodní adaptace novorozence

Skóre dle Apgarové

Body	0	1	2
Srdeční frekvence	chybí	< 100/min	> 100/min
Dýchací pohyby	nedýchá	nepravidelné slabý křik	pravidelné silný křik
Barva kůže a sliznic	modrá nebo bledá	modré končetiny	růžová
Svalový tonus	chabý	snížený	dobry – odpor při pasivních pohybech
Odpověď na podráždění	chabý	naznačená	grimasa, pláč

(Sedlářová P., 2008)

Hodnocení se v ČR provádí:

- u všech novorozenců v 1., 5., 10. min. po narození,
- u dětí u kterých je v 10. min. Apgar – skóre < než 7 v 15. a 20. minutě života,
- celkové skóre je součtem bodového hodnocení v pěti položkách,
- stejná hodnota skóre může znamenat odlišný klinický stav a patologický podklad, proto nejvýznamnější je kritérium srdeční akce a dechové aktivity.

Hodnocení v 1. minutě - informuje o nutnosti zahájení KPR, novorozence podle dosaženého skóre rozdělujeme do tří skupin:

1. 8 -10 skóre – fyziologický stav nevyžadující ventilační podporu
2. 4 - 7 skóre - středně utlumený novorozenec, zahájení taktilní nebo ventilační podpory
3. 3 - 0 skóre – vysoce utlumený novorozenec, endotracheální intubace, zahájení KPR

Hodnocení v 5. minutě – informuje o nutnosti poskytnutí následné péče (např. JIP)

Nízké skóre zejména v 10., 15. a 20. minutě ukazuje na možnost výskytu neurologického poškození.

Skóre pohody po operaci pro novorozence, kojence a batolata (podle Attia a kol.)

Znak:	2	1	0	Celkem bodů:
Spánek během minulé hodiny	Ne	Krátká období po 5-10 minutách	Delší období nad 10 minut	
Bolestný výraz	Výrazný, stálý	Méně výrazný, klidný, intermitentní	Uvolněný, klidný	
Kvalita pláče	Ječivý, vysoký, bolestný	Modulovaný, přestane, pokud promluvíme	Nepláče	
Dá se uklidnit	Neuklidní se po 2 minutách	Ztiší se po 1 minutě, utěšování	Zklidní se do 1 minuty	
Zrakový kontakt, úsměv, zaujetí, odpovídá	Neudrží zrakový kontakt	Obtížně vybavitelný	Snadno udrží oční kontakt. Má dlouhé trvání	
Sání	Nesaje nebo je sání nekoordinované	3-4 x saje a pak se rozpláče	Silně saje, rytmicky, zklidní se	
Odpověď na podnět	Třes, trhavé pohyby, Moroův reflex	Zvýšená dráždivost	Fyziologický	
Spontánní pohybová aktivita	Hází sebou, je stále neklidný	Mírný neklid	Fyziologický	
Zaťaté prsty na HK či DK	Stále a silně výrazně jsou zaťaté	Méně vyjádřeno	Není	
Svalový tonus	Silně zvýšený	Mírně zvýšený	Fyziologický	

Hodnocení: Pokud dítě dosáhne více než 9 bodů je nutný medicínský zásah.

1. 5 Ošetrovatelská anamnéza a vyšetření u kojenců a malých dětí

Zhodnocení „Funkčního modelu zdraví“ u kojenců a malého dítěte.

Základní soubor otázek k rozhovoru s rodiči.

1. VNÍMÁNÍ ZDRAVÍ – SNAHA O UDRŽOVÁNÍ ZDRAVÍ

A. Informace od rodičů:

- a) Těhotenství, porod, průběh porodu tohoto dítěte (ostatních dětí)?
- b) Stav zdraví dítěte od porodu?
- c) Dodržování rutinních preventivních prohlídek? Očkování?
- d) Infekce: Frekvence? Absence ve škole?
- e) Pokud je to vhodné: Nemoc dítěte, léčení a prognóza?
- f) Pokud je to vhodné: Když se objeví příznaky a potíže spojené s chorobou dítěte jaké opatření a postup je zvolen?
- g) Pokud je to vhodné: Bylo porozuměno pokynům, které poskytl lékař nebo sestra?
- h) Preventivní opatření (výměna plen, oblečení, jiných pomůcek)?
- i) Kouří rodiče? V přítomnosti dítěte?
- j) Úrazy, nehody? Jejich častost?
- k) Hračky v kolébce/postýlce? Jejich bezpečnost?
Zajištění bezpečí při chování a přenášení dítěte?
Zajištění bezpečí v dopravních prostředcích?
- l) Zajištění bezpečí v domácnosti (léky, čisticí a jiné prostředky)

B. Rodiče:

- a) Jejich celkový zdravotní stav?

C. Pozorování:

- a) Celkový vzhled kojence/dítěte
- b) Celkový vzhled, zevnějšek rodiče/rodičů

2. VÝŽIVA – METABOLISMUS

A. Informace od rodičů:

- a) Kojení/krmení z láhve? Odhad množství? Sací schopnost?
- b) Chuť k jídlu? Neklid/problémy při krmení?
- c) Příjem výživy/živin za 24 hod?
- d) Doplňky, přísady, náhražky stravy?
- e) Chování při jídle?
- f) Čemu v jídle dává dítě přednost? Konflikty nad jídlem?
- g) Porodní váha? Současná váha?

h) Kožní problémy: vyrážky, léze atd.?

B. Pozorování:

- a) Výška
- b) Váha
- c) Barva kůže, hydratace, vyrážky, léze atd.

3. VYLUČOVÁNÍ

A. Informace od rodičů:

- a) Vyprazdňování stolice /popsat způsob/. Frekvence? Konzistence? Potíže?
- b) Obvyklý postup při výměně plen?
- c) Vyprazdňování moče /popsat způsob/. Frekvence výměny plen?
- d) Množství moče (odhad), proud moče (silný, odkapávání)?
- e) Nadměrné pocení? Odór?

4. AKTIVITA – CVIČENÍ

A. Informace od rodičů:

- a) Obvyklý postup při koupání (Kdy? Jak? Kde? Typ mýdla)?
- b) Obvyklý způsob oblékání (oblečení doma/venku)?
- c) Postýlka/kolébka a jiné popsat?
- d) Typické denní činnosti (hodiny strávené v postýlce)?
- e) Čilost, pohyblivost, tolerance aktivity?
- f) Vnímání síly dítěte (má sílu nebo je slabé)?
- g) Dítě: Péče o sebe sama (schopnost se umýt, vykoupat, nakrmit, upravit zevnějšek, zajít si na toaletu)?
- h) Vlastní rodičovská péče o dítě? Model činností pro udržování chodu domácnosti?

B. Pozorování

- a) Reflexy /odpovídající věku/
- b) Způsob dýchání, rychlost, rytmus
- c) Srdeční ozvy, počet, rytmus
- d) Krevní tlak

5. SPÁNEK – ODPOČINEK

A. Informace od rodičů:

- a) Způsob spánku: Odhadnutý počet hodin?
- b) Neklid? Noční děsy?
- c) Kojenec: Pozice ve spánku? Pohyby těla?
- d) Způsob spánku rodičů?

6. VNÍMÁNÍ /CITLIVOST/ - POZNÁVÁNÍ

A. Informace od rodičů:

- a) Celková schopnost reagovat/vnímavost, citlivost/?
- b) Reakce na hlas? Hluk? Předměty? Dotek?
- c) Sledování předmětů očima? Reakce na hračky v kolébce nebo postýlce?
- d) Učení (zaznamenává změny)? Co dítě umí,
- e) Zvuky, vydávání hlasových projevů?
- f) Způsob řeči? Slova? Věty?
- g) Používají se stimulační: mluvení, hry atd.?
- h) Zrak, Sluch? Dotek? Držení rovnováhy?
- i) Dítě: Řekne: Jméno, čas, adresu, telefonní číslo?
- j) Bolest? Potíže (popis)?

7. SEBEPOJETÍ - SEBEÚCTA

A. Informace od rodičů:

- a) Jakou má /mívá/ dítě náladu?
- b) Má dítě pocit vlastní hodnoty, identity, schopností?

B. Informace od dítěte:

- a) Stav nálady?
- b) Má mnoho/málo přátel? Je u ostatních oblíbeno?
- c) Jak vnímá samo sebe (Většinou dobře. Málokdy dobře)
- d) Je pořád osamělý?
- e) Má strach? Obavy? (Přechodně. Často)?

C. Pozorování:

- a) Dítě: Oční kontakt? Způsob řeči? Držení těla?

D. Rodiče:

- a) Celkový pocit vlastní hodnoty, identity, schopností?

8. ROLE – MEZILIDSKÉ VZTAHY

A. Informace od rodičů:

- a) Rodina, struktura domácnosti?
- b) Problémy v rodině, stresory?
- c) Interakce členů rodiny s dítětem/kojencem?
- d) Reakce kojence/dítěte na odloučení?
- e) Dítě: Závislost?
- f) Dítě: Způsob jak si hraje?

- g) Dítě: Zlobí se? Záchvaty vzteku? Má disciplinární problémy?
- h) Dítě: Jak se přizpůsobilo škole?

B. Pozorování:

- a) Směje se kojeneček?
- b) Sociální interakce dítěte? Uzavřenost? Agresivita?
- c) Reakce na výzvu? Požadavky?

C. Rodiče:

- a) Plnění rolí? Uspokojení?
- b) Práce? Společnost? Rodina? Příbuzenské vztahy?

9. SEXUALITA – REPRODUKČNÍ SCHOPNOST

A. Informace od rodičů:

- a) Má dítě pocit, že je mužského/ženského rodu?
- b) Klade otázky týkající se sexuality? Jak reaguje?

B. Rodiče:

- a) Pokud je to vhodné: Reprodukční anamnéza?
- b) Sexuální uspokojení, problémy?

10. STRES /ZÁTĚŽOVÉ SITUACE/ - JEJICH ZVLÁDÁNÍ, TOLERANCE

A. Informace od rodičů:

- a) Způsob jakým dítě zvládá problémy, frustraci, zlost, atd.? Stresory? Tolerance?

B. Rodiče:

- a) Strategie zvládání problémů?
- b) Jaké jsou používány podpůrné systémy?
- c) Životní zátěžové situace? Zátěžové situace v rodině?

11. VÍRA /PŘESVĚDČENÍ/ - ŽIVOTNÍ HODNOTY

A. Rodiče:

- a) Důležité věci v životě? Přání do budoucna?
- b) Pokud je to vhodné: Jak je vnímán vliv choroby na životní cíle?

(Trachtová E., 2001)

Příloha 2 - Objektivní metody a škály pro dospělé

2.1 Hodnocení bolesti

2.1.1 Hodnocení bolesti - VAS

Vizuální analogová škála (VAS)

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

(Staňková M., 2004)

Deskriptivní škála verbálního hodnocení bolesti

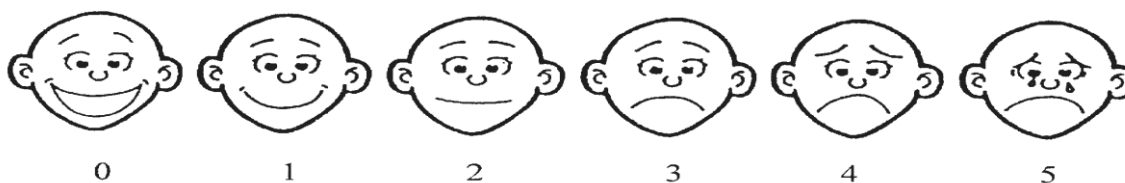

žádná mírná střední silná velmi silná nesnesitelná

(Staňková M., 2004)

2.1.2 Hodnocení bolesti

Škála výrazů obličeje

(Staňková M., 2004)

2. 2 Hodnocení poruchy vědomí

Glasgowská stupnice hloubky bezvědomí (GCS = Glasgow Coma Scale)

Glasgowská stupnice hloubky bezvědomí			
Oblast	Činnost	Odpověď	Skóre
1.	Otevření očí	spontánní	4
		na oslovení	3
		na bolest	2
		bez reakce	1
2.	Slovní odpověď	orientovaná	5
		zmatená	4
		nekomunikuje	3
		nesrozumitelné zvuky	2
		žádná odpověď	1
3.	Reakce na bolest	provede na příkaz pohyb	6
		lokalizuje podnět (pohyb k podnětu)	5
		úniková reakce (pohyb od podnětu)	4
		necílená flexe končetiny (dekortikační reakce)	3
		necílená extenze končetiny (decerebrační reakce)	2
		nereaguje	1

HODNOCENÍ:	
15 bodů	Plné vědomí
14 – 13 bodů	Lehká porucha vědomí
12 – 9 bodů	Střední porucha vědomí
8 – 3 body	Závažná porucha vědomí

(Staňková M., 2004)

2.3 Hodnocení soběstačnosti

Barthelové test základních všedních činností (ADL – aktivity daily living)

Činnost	Provedení	Bodové ohodnocení
1. najedení	Samostatně bez pomoci	10
	S pomoci	5
	Neprovede	0
2. oblékání	Samostatně bez pomoci	10
	S pomoci	5
	Neprovede	0
3. koupání	Samostatně bez pomoci	10
	S pomoci	5
	Neprovede	0
4. osobní hygiena	Samostatně nebo s pomoci	5
	Neprovede	0
5. kontinence moči	Plně kontinentní	10
	Občas kontinentní	5
	Inkontinentní	0
6. kontinence stolice	Plně kontinentní	10
	Občas kontinentní	5
	Inkontinentní	0
7. použití WC	Samostatně bez pomoci	10
	S pomoci	5
	Neprovede	0
8. přesun lůžko - židle	Samostatně bez pomoci	15
	S malou pomoci	10
	Vydrží sedět	5
	Neprovede	0
9. chůze po rovině	Samostatně nad 50m	15
	S pomoci 50m	10
	Na vozíku 50m	5
	Neprovede	0
10. chůze po schodech	Samostatně bez pomoci	10
	S pomoci	5
	Neprovede	0

HODNOCENÍ stupně závislosti v základních všedních činnostech:	
Body	Závislost
100 bodů	nezávislý
65–95 bodů	lehká závislost
45–60 bodů	závislost středního stupně
0–40 bodů	vysoce závislý

(Staňková M., 2004)

2.4 Hodnocení rizika

2.4.1 Hodnocení rizika pádu

Hodnocení rizika pádu Dle Conleyové upraveno Juráskovou 2006

Rizikové faktory pro vznik pádu			
Anamnéza	DDD (dezorientace, demence, deprese)		3 body
	věk 65 let a více		2 body
	pád v anamnéze		1 bod
	pobyt prvních 24 hodin po přijetí nebo překladi na lůžkové odd.		1 bod
	zrakový/sluchový problém		1 bod
	užívání léků (diuretika, narkotika, sedativa, psychotropní látky, hypnotika, tranquilizery, antidepressiva, antihypertenziva, laxantia)		1 bod
Vyšetření	Soběstačnost	úplná	0 bodů
		částečná	2 body
		nesoběstačnost	3 body
	Schopnost spolupráce	spolupracující	0 bodů
		částečně spolupracující	1 bod
		nespolupracující	2 body
Přímým dotazem pacienta (informace od příbuzných nebo ošetrovatelského personálu)	Míváte někdy závratě?		3 body
	Máte v noci nucení na močení?		1 bod
	Budíte se v noci a nemůžete usnout?		1 bod

HODNOCENÍ rizika pádu Dle Conleyové upraveno Juráskovou 2006:	
Body	Riziko
0–4 body	Bez rizika
5–13 bodů	Střední riziko
14–19 bodů	Vysoké riziko

Pozn.: Bodové ohodnocení se započítává v případě výskytu alespoň jednoho z uvedených parametrů.
(Svobodová D., 2007)

2.4.2 Hodnocení rizika vzniku dekubitů Rozšířená stupnice Nortonové

Schopnost spolupráce	Věk		Stav pokožky		Další nemoci		Tělesný stav		Stav vědomí		Pohyblivost		Inkontinence		Aktivita		
úplná	4	do 10	4	normální	4	žádné	4	dobry	4	dobry	4	úplná	4	není	4	chodí	4
malá	3	do 30	3	alergie	3	DM, teplota, anemie...	3	zhoršený	3	apatický	3	částečně omezená	3	občas	3	doprovod	3
částečná	2	do 60	2	vlhká	2	ucpávání cév, obezita...	2	špatný	2	zmatený	2	velmi omezená	2	převážně močová	2	sedačka	2
žádná	1	60+	1	suchá	1	karcinom	1	velmi špatný	1	bezvědomí	1	žádná	1	stolice i moč	1	upoután na lůžko	1

HODNOCENÍ Rizika vzniku dekubitů:	
Body	Riziko
25–24 bodů	Nízké riziko
23–19 bodů	Střední riziko
18–14 bodů	Vysoké riziko
13–9 bodů	Velmi vysoké riziko

2.4.3 Hodnocení klasifikace tíže tromboflebitidy

Hodnocení známek infekce periferního žilního katétru dle Maddona

Body	Bolest a reakce okolí
0	Není bolest ani reakce v okolí
1	Pouze bolest, není reakce v okolí
2	Bolest a zarudnutí
3	Bolest, zarudnutí, otok nebo bolestivý pruh v průběhu žíly
4	Hnis, otok, zarudnutí a bolestivý pruh v průběhu žíly

(Podstatová R., Řehořová J., Beránková I., Mařar R., 2005)

2.5 Hodnocení nutriční

Škála pro hodnocení stavu výživy (krátká verze Mini-Nutritional Assessment-Short Form)

A	Došlo v posledních 3 měsících ke ztrátě chuti k jídlu, zažívacím potížím nebo poruchám přijímání stravy (obtížné žvýkání či polykání)?	ano, výrazně	0
		jen mírně	1
		ne	2
B	Úbytek hmotnosti za poslední 3 měsíce	více než 3 kg	0
		není přesný údaj	1
		1–3 kg	2
		nebyl úbytek hmotnosti	3
C	Pohyblivost/mobilita	upoután na lůžko/vozik	0
		pohyb jen po místnosti	1
		vychází z bytu	2
D	Prodělal v posledních 3 měsících akutní onemocnění, úraz psychické trauma?	ano	0
		ne	2
E	Psychický stav	těžká demence nebo deprese	0
		mírná demence nebo deprese	1
		normální stav, bez psychické poruchy	2
F	BMI (Body Mass Index) hmotnost (kg).....tělesná výška (cm)	BMI < 19	0
		BMI 19 až < 21	1
		BMI 21 až < 23	2
		BMI 23 nebo více	3

HODNOCENÍ Škála pro hodnocení stavu výživy:	
Body	
12–14 bodů	stav výživy dobrý, normální nález, není nutné další vyšetření
11 bodů a méně	možná porucha výživy/podvýživy, je nutno doplnit další vyšetření ke zhodnocení stavu výživy

(Kapounová G., 2007)

Příloha 3 – Seznam ošetřovatelských diagnóz dle taxonomie NANDA

DOMÉNA 1

Podpora zdraví

- Neefektivní udržování zdraví (00099)
- Neefektivní péče o vlastní zdraví (00078)
- Zhoršená schopnost péče o domácnost (00098)
- Snaha zlepšit stav imunizace (00186)
- Zanedbávání sebe sama (00193)
- Snaha zlepšit výživu (00163)
- Neefektivní řízení léčebného režimu v rodině (00080)
- Snaha zlepšit péči o vlastní zdraví (00162)

DOMÉNA 2

Výživa

- Neefektivní vzorec výživy kojence (00107)
- Nevyvážená výživa: méně než je třeba organismu (00002)
- Nevyvážená výživa: více, než je potřeba organismu (00001)
- Riziko nevyvážené výživy: více, než je potřeba organismu (00003)
- Porucha polykání (00103)
- Riziko nestabilní glykémie (00179)
- Novorozenecká žloutenka (00194)
- Riziko zhoršené funkce jater (00178)
- Riziko dysbalance elektrolytů (00195)
- Snaha zlepšit rovnováhu tekutin (00160)
- Snížený objem tekutin v organismu (00027)
- Zvýšený objem tekutin v organismu (00026)
- Riziko sníženého objemu tekutin v organismu (00028)
- Riziko nevyváženého objemu tekutin v organismu (00025)

DOMÉNA 3

Vylučování a výměna

- Funkční inkontinence moči (00020)

- Močová inkontinence s přetékáním (00176)
- Reflexní inkontinence moči (00018)
- Stresová inkontinence moči (00017)
- Urgentní inkontinence moči (00019)
- Riziko urgentní inkontinence moči (00022)
- Zhoršené vylučování moči (00166)
- Snaha zlepšit vylučování moči (00166)
- Retence moči (00023)
- Inkontinence stolice (00014)
- Zácpa ((00011)
- Uvědomovaná zácpa (00012)
- Riziko zácpy (00015)
- Průjem (00013)
- Dysfunkční gastrointestinální motilita (00196)
- Riziko dysfunkční gastrointestinální motility (00197)
- Porucha výměny plynů (00030)

DOMÉNA 4

Aktivita / odpočinek

- Nespavost (00095)
- Narušený vzorec spánku (00198)
- Nedostatek spánku (00096)
- Snaha zlepšit spánek (00165)
- Riziko syndromu nepoužívání (00040)
- Nedostatek zájmových aktivit (00097)
- Sedavý způsob života (00168)
- Zhoršená pohyblivost na lůžku (00091)
- Zhoršená tělesná pohyblivost (00085)
- Zhoršená pohyblivost na vozíku (00089)
- Prodloužení pooperačního zotavení (00100)
- Zhoršená schopnost přemístování se (00090)
- Zhoršená chůze (00088)

- Porucha energetického pole (00050)
- Únava (00093)
- Intolerance aktivity (00092)
- Riziko intolerance aktivity (00094)
- Riziko krvácení (00206)
- Neefektivní vzorec dýchání (00032)
- Snížený srdeční výdej (00029)
- Neefektivní periferní tkáňová perfuze (00204)
- Riziko snížené srdeční tkáňové perfuze (00200)
- Riziko neefektivní cerebrální tkáňové perfuze (00201)
- Riziko neefektivní gastrointestinální tkáňové perfuze (00202)
- Riziko neefektivní renální perfuze (00205)
- Riziko šoku (00205)
- Zhoršená spontánní ventilace (00033)
- Negativní reakce organismu na odpojení od ventilátoru (00034)
- Snaha zlepšit sebepěči (00182)
- Deficit sebepěče při koupání (00108)
- Deficit sebepěče při oblékání (00109)
- Deficit sebepěče při stravování (00102)
- Deficit sebepěče při vyprazdňování (00110)

DOMÉNA 5

Percepce / kognice

- Opomíjení jedné strany (00123)
- Syndrom zhoršené interpretace okolí (00127)
- Potulka (00154)
- Narušené smyslové vnímání (specifikovat: vizuální, auditivní, kinestetické, gustatorické, taktilní, olfaktorické) (00122)
- Akutní zmatenost (00128)
- Chronická zmatenost (00129)
- Riziko akutní zmatenosti (00173)
- Nedostatečné znalosti (00126)

- Snaha zlepšit znalosti (00161)
- Zhoršená paměť (00131)
- Snaha zlepšit rozhodování (00184)
- Neefektivní plánování aktivit (00199)
- Zhoršená verbální komunikace (00051)
- Snaha zlepšit komunikaci (00157)

DOMÉNA 6

Sebepercepce

- Riziko oslabení lidské důstojnosti (00174)
- Beznaděj (00124)
- Narušená osobní identita (00121)
- Riziko osamělosti (00054)
- Snaha zlepšit zdatnost (00187)
- Bezmocnost (00125)
- Riziko bezmocnosti (00152)
- Snaha zlepšit sebepojetí (00167)
- Situačně snížená sebeúcta (00120)
- Chronicky snížená sebeúcta (00119)
- Riziko situačně snížené sebeúcty (00153)
- Narušený obraz těla (00118)

DOMÉNA 7

Vztahy mezi rolemi

- Zátěž v roli pečovatele (00061)
- Riziko zátěže v roli pečovatele (00062)
- Narušené rodičovství (00056)
- Riziko narušení rodičovství (00057)
- Riziko narušení vztahu (00058)
- Dysfunkční procesy v rodině (00063)
- Narušené procesy v rodině (00060)
- Snaha zlepšit procesy v rodině (00159)

- Efektivní kojení (00106)
- Neefektivní kojení (00104)
- Přerušené kojení (00105)
- Konflikt rodičovských rolí (00064)
- Snaha zlepšit vztah (00207)
- Neefektivní plnění rolí (00055)
- Zhoršená sociální interakce (00052)

DOMÉNA 8

Sexualita

- Sexuální dysfunkce (00059)
- Neefektivní vzorec sexuality (00065)
- Snaha o lepší průběh porodu (00208)
- Riziko narušení vztahu matky k plodu (00209)

DOMÉNA 9

Zvládání / tolerance zátěže

- Posttraumatický syndrom (00141)
- Riziko posttraumatického syndromu (00145)
- Traumatický syndrom po znásilnění (00142)
- Stresový syndrom z přemístění (00114)
- Riziko stresového syndromu z přemístění (00149)
- Úzkost (00146)
- Úzkost ze smrti (00147)
- Chování náchylné ke zdravotním rizikům (00188)
- Oslabené zvládání zátěže v rodině (00074)
- Obranné zvládání zátěže (00071)
- Neschopnost zvládat zátěž v rodině (00073)
- Neefektivní zvládání zátěže (00069)
- Neefektivní zvládání zátěže v komunitě (00077)
- Snaha zefektivnit zvládání zátěže (00158)
- Snaha zefektivnit zvládání zátěže v komunitě (00077)

- Snaha zefektivnit zvládání zátěže v rodině (00075)
- Neefektivní popírání (00072)
- Strach (00148)
- Truchlení (00136)
- Komplikované truchlení (00135)
- Riziko komplikovaného truchlení (00172)
- Zhoršená odolnost jedince (00210)
- Snaha zvýšit odolnost (00212)
- Riziko snížené odolnosti (00211)
- Chronický smutek (00137)
- Stresové přetížení (00177)
- Autonomní dysreflexie (00009)
- Riziko autonomní dysreflexie (00010)
- Narušené chování kojence (00116)
- Riziko narušeného chování kojence (00115)
- Snaha zlepšit organizaci chování kojence (00117)
- Snížení nitrolební adaptivní kapacity (00049)

DOMÉNA 10

Životní principy

- Snaha zvýšit naději (00185)
- Snaha zlepšit duchovní well-being (00068)
- Konflikt při rozhodování (000083)
- Morální strádání (00175)
- Noncompliance (00079)
- Zhoršená religiozita (00169)
- Snaha zlepšit religiozitu (00171)
- Riziko zhoršené religiozity (00170)
- Duchovní strádání (00066)
- Riziko duchovního strádání (00067)

DOMÉNA 11

Bezpečnost / ochrana

- Riziko infekce (00004)
- Neefektivní průchodnost dýchacích cest (00031)
- Riziko aspirace (00039)
- Riziko syndromu náhlého úmrtí kojence (00156)
- Poškozená dentice (00048)
- Riziko pádu (00155)
- Riziko poškození (00035)
- Riziko perioperačního poškození (00087)
- Poškozená sliznice ústní (00045)
- Riziko periferní neurovaskulární dysfunkce (00086)
- Neefektivní ochrana (00043)
- Narušená integrita kůže (00046)
- Riziko narušení integrity kůže (00047)
- Riziko udušení (00036)
- Narušená integrita tkáně (00044)
- Riziko traumatu (00038)
- Riziko vaskulárního traumatu (00213)
- Sebepoškození (00151)
- Riziko sebepoškození (00139)
- Riziko sebevraždy (00150)
- Riziko násilí vůči jiným (00138)
- Riziko násilí vůči sobě (00140)
- Kontaminace (00181)
- Riziko kontaminace (0180)
- Riziko otravy (00037)
- Alergická reakce na latex (00041)
- Riziko alergické reakce na latex (00042)
- Riziko nerovnováhy tělesné teploty (00005)
- Hypertermie (00007)
- Hypotermie (00006)
- Neefektivní termoregulace (00008)

DOMÉNA 12

Komfort

- Snaha zlepšit komfort (00183)
- Zhoršený komfort (00214)
- Nauzea (00134)
- Akutní bolest (00132)
- Chronická bolest (00133)
- Sociální izolace (00053)

DOMÉNA 13

Růst / vývoj

- Neschopnost dospělého se dál rozvíjet (00101)
- Opožděný růst a vývoj (00111)
- Riziko disproporčního růstu (00113)
- Riziko opožděného vývoje (00112)

Seznam literatury pro testy a škály

Monografie:

- JAKUBEC, J.; MALEC, R.; HOSSZÚ, T.; JAKUBCOVÁ, O.: *Trauma lebky a mozku v dětském věku*. Neurologie pro praxi, 2003, roč. 6, s. 301–306 ISSN 1213-1814
- KAPOUNOVÁ, G. *Ošetřovatelství v intenzivní péči*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. 352 s. ISBN 978-80-247-1830-9.
- SEDLÁŘOVÁ, P. et al: *Základní ošetřovatelská péče v pediatrii*. 1. vyd. Praha: Grada publishing, a.s., 2008. 248 s. ISBN 978-80-247-1613-8.
- STAŇKOVÁ, M.: *České ošetřovatelství 6 – Hodnocení a měřicí techniky v ošetřovatelské praxi*. 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2004. 55 s. ISBN 80-7013-323-6.
- *České ošetřovatelství 2 – Zjišťování kvality ošetřovatelské péče. Etický kodex sester. Charty práv pacientů*. 1. vyd. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví v Brně, 1998. 47s. ISBN 80-7013-263-9.
- Metodické opatření č. 7/2004. *Etický kodex zdravotnického pracovníka nelékařských oborů*. Věstník MZČR. Praha: MZČR roč. 2004, částka 7, s. 14 – 17.
- MAREČKOVÁ, J.: *Ošetřovatelské diagnózy v NANDA doménách*. Praha: Grada publishing, a.s., 2006. 264 s. ISBN 80-247-1399-3

Elektronické zdroje:

PODSTATOVÁ, R.; ŘEHOŘOVÁ, J.; BERÁNKOVÁ, I.; MAŘAR, R.: *Standardy péče o intravenózní vstupy* [online]. 2005 [cit. 2011-01-19]. Dostupný na www:

<http://www.lefa.sk/internet/nozokom/2005/2005-2/03.pdf>

Problematika dekubitů [online]. 2002-2011 [cit. 2011-01-19]. Dostupný na www:

http://www.eamos.cz/amos/kos/modules/low/kurz_text.php?id_kap=4&kod_kurzu=kos_392

SVOBODOVÁ, D.: *Pracovní postup prevence pádu a zranění pacienta/ klienta a jeho řešení* [online]. 2007 [cit. 2011-01-19]. Dostupný na www:

http://www.cna.cz/docs/tiskoviny/cas_pp_2007_0003.pdf

ACTH	Adrenokortikotropní hormon
ADL	Aktivita daily living
ATB	Antibiotika
A-V shunt	Arteriovenózní zkrat
BOZP	Bezpečnost a ochranu zdraví při práci
COS	Centrální operační sály
CVT	Centrální venózní tlak
CŽK	Centrální žilní katétr
D	Dech
DM	Diabetes mellitus
EBN	Evidence based nursing
EKG	Elektrokardiograf
CHDR	Chirurgická desinfekce rukou
i.d.	Intradermální injekce
i.m.	Intramuskulární injekce
i.v.	Intravenózní injekce
ICHS	Ischemická choroba srdeční
JIP	Jednotka intenzivní péče
KPR	Kardiopulmonální resuscitace
KPRCH	Klinika popálenin a rekonstrukční chirurgie
LF	Lékařská fakulta
Mgr.	Magistr – akademický titul
MU	Masarykova univerzita
MZČR	Ministerstvo zdravotnictví České republiky
nem.	Nemocný
NLZP	Nelékařský zdravotnický personál
ODP	Odborná praxe
oGTT	Orální glukózotoleranční test
ORL	Otorinolaryngologie
P	Pulz
PAD	Perorální antidiabetika
PEG	Perkutánní endoskopická gastrostomie
PEJ	Perkutánní endoskopická jejunostomie
Ph.D.	Vědecká hodnost doktora- akademický titul
PhDr.	Doktor filozofie - akademický titul
PO	Požární ochrana
RHB	Rehabilitace
s.c.	Subkutánní injekce
Sb.	Sbírka zákonů
TK	Tlak krve
TT	Tělesná teplota
Vyhl.	Vyhláška